

Üniversite Öğrencilerinin Gelişim Düzeylerine Kaygının Etkisi: Pandemi Döneminde Kesitsel Bir Çalışma

Kemal BAŞ*

ÖZ

Bütün dünya, etkisi azalarak da olsa halen devam eden bir pandemi sürecinden geçmiştir. 2019 yılının sonlarında Çin'de ortaya çıkan ve yeni tip korona virüs (COVID-19) olarak adlandırılan bu salgın hastalık, taşıdığı ölümcül risk yüzünden dünya üzerinde yer alan tüm toplumlarda büyük bir endişe ve kaygının yaşanmasına neden olmuştur. Covid-19 süreci herkesi aynı düzeyde etkilememekle birlikte bazı insanlar bu süreç içerisinde fazla kaygılanmakta ve panik yapmaktadır. Bu çalışma da üç farklı bölümde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Covid-19 pandemisi sürecinde yaşadıkları kaygının başarı düzeylerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Kesitsel türdeki bu çalışma 01.01.2022-28.01.2022 tarihleri arasında Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Sosyal Hizmet ve Sağlık Yönetimi bölümlerinden 571 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, sınıflarda görev yapan öğretim üyeleri tarafından yüz yüze ölçek uygulanarak toplanmıştır. Katılımcılara ait veriler SPSS 26 yazılımıyla analiz edilmiştir. Öğrencilerde yaşanan kaygının gelişme durumlarını etkisi Yaygın Anksiyete Bozukluğu ve Gelişim ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Kaygı, öğrencilerin gelişme durumu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Öğrencilerin kaygı puanları ile değişkenler arasında istatistiksel açıdan önemli farklılık tespit edilememiştir. Son sınıf öğrencilerin öğrenme ve gelişme düzeylerinin 2. ve 3. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler orta düzeyde kaygı yaşamıştır ve kaygı düşük bir seviyede öğrencilerin gelişmesine etki etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Gelişim, Covid-19, Üniversite Öğrencileri.

The Effect of Anxiety on the Thriving Levels of University Students: A Cross-Sectional Study During the Pandemic

ABSTRACT

The whole world has gone through a pandemic that still continues, albeit with a diminishing effect. This epidemic, which emerged in China at the end of 2019 and called the new type of corona virus (COVID-19), has caused great concern and anxiety in all societies around the world due to the deadly risk it carries. Although the Covid-19 process affects everyone at the same level, some people worry too much and panic during this process. This study aims to examine the effect of the anxiety experienced by university students studying in three different departments on their thriving levels during the Covid-19 pandemic. This cross-sectional study was carried out between 01.01.2022 and 28.01.2022 with the participation of 571 students from the departments of Emergency Aid and Disaster Management, Social Work, and Health Management. Study data were collected by the faculty members working in the classrooms by applying a face-to-face scale. The data of the participants were analyzed with SPSS 26 software. The effect of anxiety on students' thriving was evaluated using the generalized anxiety disorder and thriving scale. Anxiety has a significant effect on students' thriving status. No statistically significant difference was found between the anxiety scores of the students and the variables. It was determined that senior students' learning and thriving levels were higher than those of 2nd and 3rd-grade students. Students experienced moderate level of anxiety and anxiety affected students' development to a low level.

Keywords: Anxiety, Covid-19, Thriving, University Students.

1. Giriş

Küreselleşme ve dünya çapında yaşanan pandemiler özellikle işsizliği artırmakta ve doğal olarak üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası kaygı düzeylerini artırmaktadır (Deng vd., 2021). Pandemi sebebiyle her geçen gün hastalanıp ölen insan sayısının artması ve salgının uzun süre devam etmesi, büyük ekonomik kayıplara ve yüksek psikososyal risklere neden olmaktadır. Farklı ülkelerde yaşayan bireylerin Covid-19 enfeksiyonuna karşı tutumları farklı olsa da çalışmalarda gözlemlendiği üzere iş kayıpları, sosyal

* **Corresponding Author/Sorumlu Yazar**, Arş. Gör./Res. Asist., Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye/ Selçuk University, Konya, Türkiye, kemal.bas@selcuk.edu.tr

Makale Gönderim ve Kabul Tarihleri/Article Submission and Acceptance Dates: 26.08.2023-09.06.2024

Citation/Atf: Baş, K. (2024). Üniversite öğrencilerinin gelişim düzeylerine kaygının etkisi: pandemi döneminde kesitsel bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 54, 1-14. <https://doi.org/10.52642/susbed.1350387>

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

izolasyon, artan ölüm oranları, hayatın rutininden uzaklaşma, dini ritüelleri yerine getirememesi gibi faktörler kaygı oranını artırmaktadır (Lee, 2020). Anksiyete, algılanan bir tehdit veya tehlikeye karşı verilen sistematik bir tepkidir ve kişinin iç dünyasından kaynaklanabileceği gibi dış dünyadan da kaynaklanabilir. Kaygı sırasında birey kendini telaşlı ve olumsuz bir şey olacakmış gibi bir ruh hali içinde hisseder. Durumluk kaygı genellikle çevresel stres faktörlerinden kaynaklanır ve bireyde ortaya çıkan geçici bir duygusal durum olarak kendini gösterir. Sürekli kaygı ise bireyin içinde bulunduğu durumdan bağımsız olarak gelişen ve bireyin davranışlarını etkileyerek yaşamı boyunca devam eden bir durum olarak tanımlanmaktadır (Persaud vd., 2024). Bireysel faktörlerin yanı sıra akademik faktörler de öğrencilerin kaygı düzeyini etkileyebilir (Bernaras Iturrioz vd., 2018). Üniversite yaşamında strese neden olan faktörler kişisel, sosyal ve akademik faktörler olmak üzere üç grupta incelenebilir. İlk olarak, kişisel faktörler cinsiyet, ailenin sosyoekonomik düzeyi, kişilik ve okul başarısıdır (Cleary vd., 2012). İkinci olarak, aile ve arkadaş ilişkilerinden kaynaklanan sosyal faktörler gelmektedir (Özkul & Günüşen, 2021). Son olarak, okulda derslerin olmaması, öğretim üyeleriyle iletişim kuramama ve gelecekte iş bulamama gibi akademik faktörler vardır (Debowska vd., 2020). Üniversite öğrencilerinin yaşadığı sosyal kaygı yaşam kalitesini düşürmekte ve bireysel gelişimlerine önemli ölçüde zarar vermektedir (Gültekin & Dereboy, 2011). Gerek alınan önlemler gerekse insanların hastalığı önleme çabaları sonucunda hayatın normal akışının bozulması ve ortaya çıkan izole yaşam, öğrencilerin ruh sağlığını olumsuz etkilemekte ve kalıcı psikolojik sıkıntı risklerini artırmaktadır (Husky vd., 2020).

Hayatın normal akışının bozulması, sosyal yaşamın kısıtlanması, hastalığa yakalanma korkusu ve ölüm kaygısı, bir yakını kaybetme ya da kaybetme korkusu, iş ve çalışma hayatının olumsuz etkilenmesi sonucu ekonomik sorunlar gibi birçok faktör pandemi süreçlerinde öğrencilerde depresyon ve kaygı riskini artırmıştır (Islam vd., 2020; Shafiq vd., 2021). Hunt ve arkadaşları, üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı sorunları geliştirme olasılığının daha yüksek olduğunu göstermiştir (Hunt & Eisenberg, 2010). Bir araştırmada, üniversite karantinası ve sosyal mesafe önlemlerinin, bireylerin sosyal ilişkilerini bozduğu ve depresyon, anksiyete, stres ve yalnızlık düzeylerini artırdığı tespit edilmiştir. (Elmer vd., 2020). Bir diğer çalışmada çalışmaya katılanların yarısının orta veya şiddetli anksiyete belirtileri, üçte birinin ise şiddetli anksiyete belirtileri yaşadığını bildirmiştir. Kadın cinsiyet, hastalığı düşündürülen semptomlara sahip olma ve algılanan sağlık durumu risk faktörleri olarak kaydedilmiştir. Cao ve meslektaşları, üniversite öğrencilerinin %25'inin akademik kaygılar, finansal kaygılar ve Covid-19'un günlük yaşamları üzerindeki etkisi konusunda endişe yaşadıklarını tespit etmiştir (Cao vd., 2020). Koronavirüs salgını döneminde bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin azaldığı ve dayanıklılık düzeyi düşük olan kişilerin bu süreçte daha fazla korku yaşadığı gözlemlenmiştir (Bilge & Bilge, 2020; Çelebi, 2020)

Covid-19 kaygısının üniversite öğrencilerinin yaşamları üzerinde olumsuz etkileri vardır. Bunlardan bazıları kaygı düzeyinin artması, öğrencilerin davranışsal olarak geri çekilmesi, inkâr, alkol tüketimi ve yatıştırıcı ilaç kullanımıdır (Savitsky vd., 2020). Bu süreçte ergenlerin stres, kaygı, korku, umutsuzluk, yalnızlık, sinirlilik, dikkatsizlik, sosyal kaygı ve depresyon gibi deneyimler yaşadıkları dikkat çekmektedir (Gritsenko vd., 2021). Öte yandan, öğrencilerin bireysel ve akademik başarılarının gelişmesi, hem canlı bir ruh haline sahip olmaları hem de öğrenme düzeylerinin yüksek olmasıyla ilişkilidir (Porath vd., 2012). Bireyin gelişme durumu hem canlılık hem de öğrenme ile paralel olan ayrılmaz bir süreçtir (Savitsky vd., 2020). Gelişen insanlar, beden, zihin ve ruhun sosyal ve doğal çevrede tamamen işlevsel bir şekilde yaşamak için bir araya geldiği, sağlık odaklı optimal bir yaşam tarzı ve esenlik halindedir (Savitsky vd., 2020). Kampüs katılımı, liderlik eğitimi, uygulamalı eğitim, sosyal-spor faaliyetleri ve öğrenci-fakülte ilişkileri öğrencilerin başarılı olma becerilerini artıracak faaliyetlerdir. Afro-Amerikan öğrenciler için kampüs katılımı, özellikle de bu katılım liderlik fırsatlarını içerdiğinde, başarılı olma becerilerine doğrudan katkıda bulunmuştur (Schreiner, 2014).

Önceki araştırmalar, gelişen öğrencilerin içsel olarak motive olduklarını ve yetenekleri ve ilgi alanlarından enerji aldıklarını göstermiştir (Brown vd., 2017). Bir öğrencinin motivasyonu, öğrenmeye olan bağlılığını oluşturmak için önemlidir ve bu öğrenme arzusu tüm popülasyonlarda gelişimle ilişkilidir. Üniversite öğrencileri kaygı ve stres yaşadıklarında, öğrenme isteklerinde azalma olabilir (Duraku, 2017). Kaygı ve stres, öğrencilerin öğrenme performansını ve hem derslere hem de sosyal etkinliklere katılımını azaltabildiği gibi, başarılı olmak için gerekli olan öğrenme ve canlılık algısını da azaltabilir. Üniversiteler,

pandemi sürecinin başında gerekli altyapının olmaması ve strateji eksikliği nedeniyle çevrimiçi eğitime geçişte zorluklar yaşamıştır. Ayrıca birçok yoksul öğrenci de çevrimiçi derslere erişimde sorun yaşamıştır. Tüm öğrencilerin aynı ekonomik statü ve imkânlarla sahip olmaması da online eğitimden eşit şekilde faydalanmalarının önünde bir engel oluşturmuştur.

Hakami ve ark. tarafından Suudi Arabistan'daki dış hekimliği fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada, öğrencilerin %28,6'sının (n=199) depresyon, %17,43'ünün (n=121) anksiyete ve %14,66'sının (n=102) stres yaşadığını bildirilmiştir (Hakami vd., 2021). Aslan ve Pekince'nin Türkiye'de 3 farklı üniversitede hemşirelik öğrencileri ile yaptığı çalışmada, kız öğrencilerin daha stresli olduğu, genel olarak öğrencilerin orta düzeyde stres yaşadıkları belirlenmiştir (Algılanan stress puanı: 31.69 ± 6.91) (Aslan & Pekince, 2021). Öğrencilerin yoğun stres, kaygı, korku, umutsuzluk, düşük bağışıklık, yalnızlık, düşük psikolojik dayanıklılık, uyku sorunları, sağlık kaygısı, sinirlilik, dikkatsizlik, somatik belirtiler, sosyal kaygı ve depresyon yaşadıkları gözlemlenmiştir (Ikizer vd., 2021). İspanya'da yapılan bir araştırmaya göre, öğrencilerin kaygı düzeyi $50,4+20,8$ iken, karantina döneminde e-öğrenmeye geçiş sırasında öğrencilerin kaygı düzeyi $59,9+10,6$ olmuştur (García-González vd., 2021). Cao ve arkadaşları tarafından Çin'deki bir tıp fakültesinden öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmada, katılımcıların %0,9'unun şiddetli, %2,7'sinin orta ve %21,3'ünün hafif düzeyde anksiyete yaşadığı görülmüştür (Cao vd., 2020). Çalışma sonuçlarında; salgının öğrencilerin akademik faaliyetlerine olan etkilerinin yanı sıra günlük yaşamlarına olan etkilerinin de öğrencilerin kaygı belirtileri ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Türkiye'de 2005 yılında kurulan Acil Yardım ve Afet Yönetimi (EDM) lisans bölümü bulunmaktadır. Bölüm mezunları Türkiye İtfaiyesi, Acil Servis, Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri, Kızılay ve Belediye Afet Birimi'nde önemli görevler üstlenmektedir. Afet sonrasında da Sosyal Hizmet ve Sağlık Yönetimi çalışanları afetlerle ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışmaktadır. Dolayısıyla çalışanların mesleklerini profesyonelce yapabilmeleri için zihinsel olarak zinde olmaları ve eğitimlerinin kesintisiz devam etmesi gerekmektedir. Covid-19 salgınının öğrencilerin stres düzeyine ve stres düzeyinin başarılarına etkisinin incelenmesi için alınacak önlemler önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı Acil Yardım ve Afet Yönetimi (AYAY), Sağlık Yönetimi (Khoshaim vd., 2020) ve Sosyal Hizmet (SH) öğrencilerinin akademik başarılarında kaygı ve gelişme düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

2. Materyal Metod

2.1. Katılımcılar

Ölçek verileri 03.01.2022-24.01.2022 tarihleri arasında toplanmıştır. AYAY, SH ve SY bölümlerinden toplam 571 öğrenci ankete katılmayı kabul etmiştir. Örneklem büyüklüğü, evren sayısının bilindiği formüle göre hesaplanmış ve %95 güven aralığı ve %5 örnekleme hatası ile minimum 295 öğrenciye ölçek uygulanması gerekmektedir (Charan & Biswas, 2013).

2.2. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı 3 bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracının ilk bölümünde öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ve Covid-19 salgınına ilişkin sorular yer almıştır. Pandemi ile ilgili sorular, katılımcıların Covid-19 pozitif olup olmadıklarını (herhangi bir zamanda), Covid-19 pozitif olan akrabaları olup olmadığını (herhangi bir zamanda), Covid-19 virüsü kapmaktan endişe edip etmediklerini ve Covid-19 vakalarını günlük olarak takip edip etmediklerini içermektedir.

İkinci bölüm, 7 maddelik Yaygın Anksiyete Bozukluğu (YAB-7) ölçeğinin maddelerinden oluşmaktadır. Bu ölçek Spitzer ve ark. (Spitzer et al., 2006) tarafından geliştirilmiş ve Konkan ve diğerleri (Konkan vd., 2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Amerikan Psikiyatri Birliği, revize edilmiş DSM 5 kriterlerini kullanarak yaygın anksiyete bozukluğunun (YAB) şiddetini değerlendirmek için etkili bir araç olarak YAB-7 ölçeğini önermektedir (Toussaint vd., 2020). YAB gibi anksiyete bozukluklarını teşhis etmek, taramak ve şiddetini ölçmek için kullanılabilir. Bu ölçek, önceki iki hafta içindeki deneyimleri değerlendiren 7 maddeli ve dörtlü Likert tipi bir ölçektir (0 = hiç, 1 = birkaç gün, 2 = günlerin yarısından fazlası, 3 = neredeyse her gün). Bu ölçekten elde edilen puanlar dört grupta sınıflandırılmaktadır. Bu gruplara göre 0-4 puan minimal kaygıyı, 5-9 puan hafif kaygıyı, 10-14 puan orta kaygıyı ve 15-21 puan şiddetli kaygıyı göstermektedir.

Konkan ve arkadaşları YAB-7 ölçeğinin Cronbach's alfa değeri 0,88 ile iyi bir iç tutarlılığa sahip olduğunu bildirmiştir.

Veri toplama aracının üçüncü bölümünde Porath ve diğerleri tarafından geliştirilen (Porath vd., 2012) ve Ozcan ve diğerleri (Ozcan vd., 2023) tarafından Türkçeye uyarlanan gelişme ölçeğinin maddeleri yer almaktadır. Bu ölçeğin canlılık ve öğrenme olmak üzere iki alt boyutu vardır. Her bir alt boyutta 5 madde bulunmaktadır. Katılımcılar yanıtlarını 6'lı Likert tipi bir ölçek kullanarak değerlendirmektedir (6 = kesinlikle katılıyorum; 1 = kesinlikle katılmıyorum).

2.3. Veri Analizi

Veriler SPSS 26 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak verilerin normal dağılımı incelenmiştir. Normal dağılımı test etmek için çarpıklık ve basıklık değerleri kullanılmıştır. Kline'a (Kline, 2023) göre çarpıklık değerleri ± 3 'ü, basıklık değerleri ise ± 10 'u geçmemelidir. Bu çalışmada, kaygı ve heyecan ölçeği için çarpıklık değeri 0,764 ile 0,277 arasında, basıklık değeri ise 0,176 ile 0,175 arasında değişmektedir. Bu sonuç, verilerin normal dağılıma sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, kaygı, başarılı olma ve alt boyutları puanlarının sosyo-demografik özelliklere ve Covid-19 salgınıyla ilişkili diğer değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını analiz etmek için parametrik testler kullanılmıştır. Tek yönlü ANOVA ve bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Gruplar içindeki anlamlı farklılıkları belirlemek için Tek Yönlü ANOVA'dan sonra post hoc analizler yapılmıştır. Eşit varyanslar varsayıldığında, Tukey HSD testi ve Scheffe testi uygulanmıştır. Ancak, eşit varyanslar varsayılmadığında, Tamhane testi ve Dunnett's T3 testi post hoc analizleri olarak kullanılmıştır (Weinberg & Abramowitz, 2016). Kaygı ve başarılı olma arasındaki ilişkiyi tespit etmek için Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Pearson korelasyon analizi, verilerin normal dağılım gösterdiği ve aralıklı ölçeklerle ölçüldüğü durumlarda uygundur (Carifio & Perla, 2008). Ardından, kaygının başarılı olma üzerindeki etkisini test etmek için çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon analizi yapılmadan önce, bağımsız değişkenler arasında güçlü bir doğrusal bağımlılık olup olmadığını analiz etmek için çoklu doğrusal kontrol edilmiştir (Giacalone vd., 2018). Çoklu doğrusal bağlantıyı kontrol etmek için bir kriter, 10'un altında olması gereken Varyans Enflasyon Faktörünü (VIF) belirlemektir. Bu çalışmada, VIF değeri 1.003-1.047 olarak bulunmuştur ve bu da çoklu doğrusal sorunu olmadığını göstermektedir.

2.4. Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmanın yapılabilmesi için Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Yerel Etik Kurulu'ndan (E-70632468-050.01.04-198411, 24.12.2021 tarihli) izin alınmıştır. Çalışmaya dahil edilen tüm öğrencilere araştırmanın amacı ve formun nasıl doldurulacağı hakkında bilgi verilerek araştırmaya gönüllü katılımları sağlanmıştır. Katılımcılara kimlik bilgileri ile anket formunda verdikleri tüm cevapların gizli tutulacağı güvencesi verilmiştir.

2.5. Bulgular

Öğrencilerin çoğunluğu kadındır (%71,7) ve %40,6'sı AYAY ve üçte biri Sağlık Yönetimi bölümü öğrencisidir. Öğrencilerin yaş ortalaması 21.4 ± 1.4 iken en genç öğrenci 19, en yaşlı öğrenci ise 33 yaşındadır. Öğrencilerin üçte biri, ikinci sınıf (%33,5) öğrencisidir. Yarısına yakını (%40,6) Acil Yardım ve Afet Yönetimi, %34,2'si Sağlık Yönetimi öğrencisidir. Öğrencilerin %13,3'ü son sınıf, %25,0'ı birinci sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin yarısından fazlasının (%72,1) Covid-19 olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin çok az bir kısmı (%9,9) akrabalarının Covid-19 olmadığını belirtmiştir. Beklenenden az bir şekilde, öğrencilerin %37,0'si Covid-19 olmaktan endişe duyduklarını belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri (n=579)

Özellikler	n	%
<u>Cinsiyet</u>		
Erkek	164	28.3
Kız	415	71.7
<u>Medeni Durum</u>		
Evli	5	0.9
Bekar	574	99.1
<u>Yaş</u>		
18-21	321	55.4
22-33	258	44.6
<u>Department</u>		
Acil Yardım ve Afet Yönetimi	235	40.6
Sosyal Hizmet	146	25.2
Sağlık Yönetimi	198	34.2
<u>Sınıf</u>		
Birinci sınıf	145	25.0
İkinci sınıf	194	33.5
Üçüncü sınıf	163	28.2
Dördüncü sınıf	77	13.3
<u>Covid-19 pozitif olma</u>		
Evet	161	27.9
Hayır	417	72.1
<u>Herhangi bir akrabasının Covid-19 pozitif olması</u>		
Evet	521	90.1
Hayır	57	9.9
<u>Covid-19 virüsü kapma endisesi</u>		
Evet	214	37.0
Hayır	364	63.0
<u>Covid-19 vakalarını günlük olarak takip etmek</u>		
Evet	108	18.7
Hayır	471	81.3

Araştırma sonucunda öğrencilerin YAB-7 ve gelişim boyutu puanları orta aralıkta bulunmuştur. Ayrıca, canlılık alt boyutu ortalama puanı, öğrenme alt boyutu ortalama puanından daha düşük bulunmuştur. Cronbach alfa değerleri değerlendirildiğinde, YAB-7 ölçeği ile gelişen ölçek iyi bir iç tutarlılık göstermektedir, $\alpha > 0.70$ (Tablo 2) Öğrencilerin kaygı düzeyleri ile başarılı olma düzeyleri arasındaki negatif korelasyon bulunmaktadır ($r=-0.147$, $p<0.01$). Benzer şekilde kaygı düzeyi ile öğrenme arasında negatif korelasyon vardır ($r=-0.121$, $p<0.01$). Ayrıca kaygı düzeyi ile canlılık arasında negatif korelasyon olduğu tespit edilmiştir ($r=-0.131$, $p<0.01$) (Tablo 2).

Tablo 2. Tanımlayıcı İstatistikler, Cronbach Alfaları ve Korelasyon Katsayıları

	N	Min-Max	M	SD	α	Gelişme	Canlılık	Öğrenme
<u>YAB-7 ölçeği toplam puanı</u>	579	0-21	7.39	4.9	0.859	-0.147**	-0.131**	-0.121**
<u>Gelişme</u>	579	1-6	3,17	0,7	0.702	1	0.855**	0.870**
<u>Canlılık</u>	579	1-6	3.10	0.82	0.562		1	0.489**
<u>Öğrenme</u>	569	1-6	3.25	0.88	0.564			1

Çalışmada, gelişme ile YAB-7 arasında paralel ya da zıt bir ilişki olup olmadığını görmek için bir karşılaştırma yapılmıştır. 181 öğrenci minimal kaygı yaşarken, 56 öğrenci şiddetli kaygı yaşadığını belirtmiştir. Öğrencilerin kaygı puanları ile gelişme puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Araştırma sonucunda öğrencilerin kaygı puanları arttıkça, gelişme ve canlılık puanlarının azaldığı tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Gelişme ve Alt Boyutlarının Anksiyete Şiddeti Düzeyine Göre Karşılaştırılması

YAB-7 skoru (n=587)	N	%	Canlılık		Öğrenme		Gelişme	
			M	SD	M	SD	M	SD
<u>Minimum (0-4) (a)</u>	181	31.3	3.16	0.79	3.35	0.88	3.26	0.72
<u>Hafif (5-9) (b)</u>	236	40.7	3.15	0.80	3.20	0.84	3.17	0.71
<u>Orta derece (10-14) (c)</u>	106	18.3	3.09	1.02	3.29	0.85	3.19	0.72
<u>Siddetli (15-21) (d)</u>	56	9.7	2.80	0.95	3.03	1.04	2.92	0.90
	F		3.465		2.806		3.112	
	p		0.016		0.075		0.022	

Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile uygulanan ölçekler karşılaştırıldığında bazı değişkenler istatistiksel olarak anlamlı çıkarken bazıları anlamlı çıkmamıştır. Cinsiyet açısından, erkekler öğrenme alt ölçeğinde kızlardan daha yüksek puan almıştır ($p < 0.05$). Gelişme ve öğrenme alt boyutu sınıflara göre anlamlı farklılık göstermektedir. Son sınıf öğrencilerinin öğrenme ve gelişme boyutundaki puanları diğer sınıflara kıyasla daha yüksektir ($p < 0,05$). Benzer şekilde, gelişme ve öğrenme alt boyutu da Covid-19 pozitif olma durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Covid-19 pozitif olanlarla karşılaştırıldığında, Covid-19 pozitif olmayanların gelişme ve öğrenme alt boyut puanları daha yüksektir ($p < 0,05$). Canlılık alt boyutu Covid-19 pozitif akrabalara sahip olma durumuna göre farklılık göstermiştir. Akrabalarında Covid-19 olmayanlara kıyasla, herhangi bir akrabası Covid-19 pozitif olanların canlılık alt boyutu puanları daha yüksektir ($p < 0,05$) (Tablo 4).

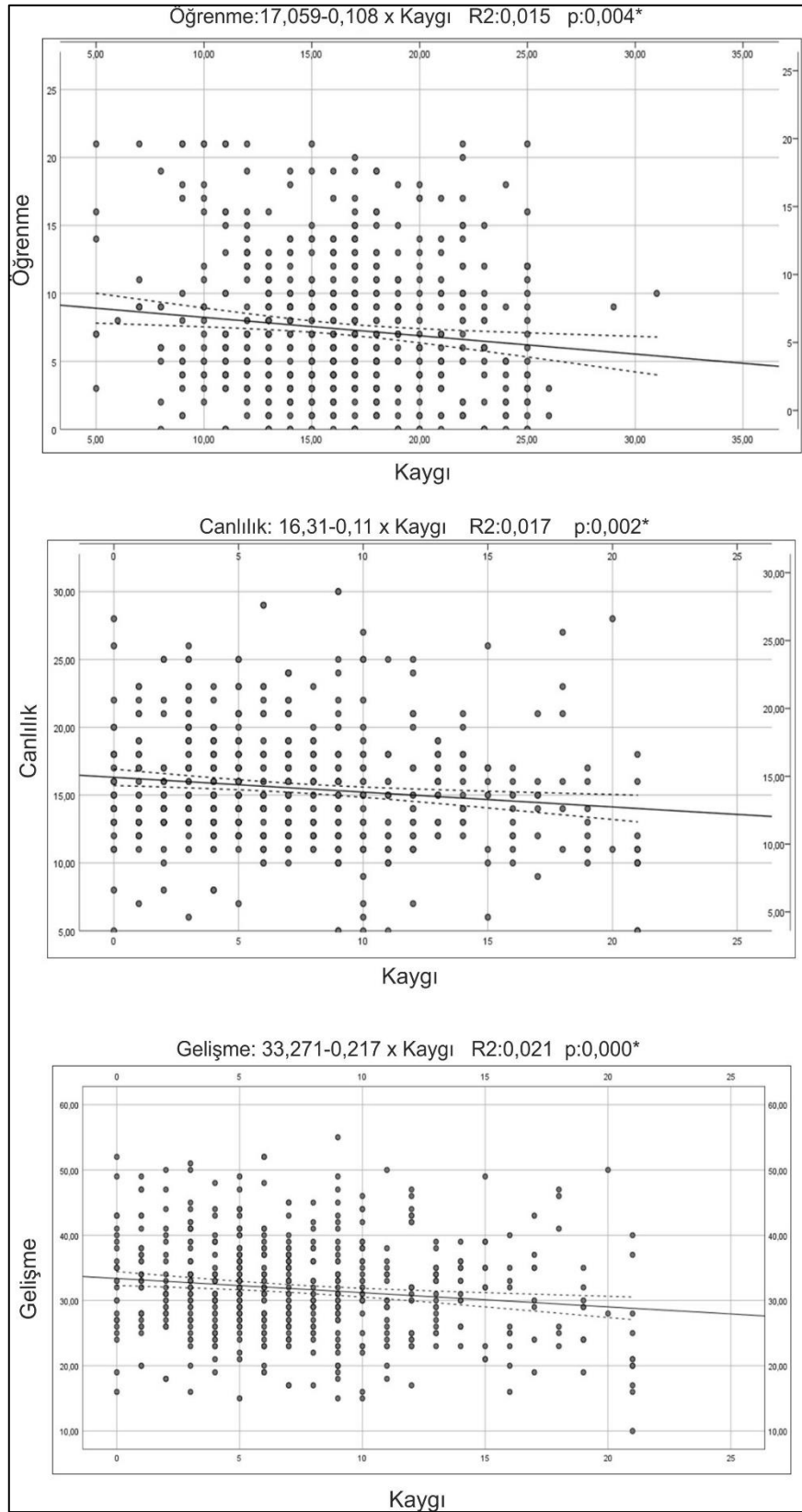
Tablo 4. Sosyo-Demografik Özellikler ile YAB-7 ve Gelişme Ölçeği Arasındaki İlişki

	(Min- Max) N	Toplam YAB-7 Puanı (0-21) M±SD	Canlılık (1-6)	Öğrenme (1-6)	Gelişme (1-6)
<u>Cinsiyet</u>					
Erkek	415	7.12±5.11	3.01±0.84	3.33±0.87	3.19±0.72
Kız	164	7.49±4.86	3.13±0.82	3.19±0.86	3.17±0.73
	t	-0.83	-1.48	1.713	0.29
	p	0.40	0.13	0.05	0.76
<u>Bölüm</u>					
Acil Yardım ve Afet Yönetimi	235	7.24±5.05	3.13±0.88	3.20±0.89	3.17±0.77
Sosyal Hizmet	146	8.05±5.36	2.99±0.76	3.16±0.84	3.08±0.69
Sağlık Yönetimi	198	7.08±4.41	3.13±0.79	3.33±0.85	3.23±0.70
	F	1.814	1.701	1.757	1.867
	p	0.16	0.26	0.17	0.15
<u>Sınıf</u>					
Birinci sınıf	145	7.32±5.46	3.12±0.86	3.25±0.79	3.18±0.68
İkinci sınıf	194	6.96±4.59	3.07±0.74	3.21±0.88	3.16±0.71
Üçüncü sınıf	163	7.84±4.87	3.04±0.92	3.10±0.86	3.07±0.78
Dördüncü sınıf	77	7.70±4.84	3.24±0.72	3.52±0.94	3.38±0.71
	F	1.130	1.165	4.110	3.267
	p	0.33	0.32	0.01	0.02
<u>Covid-19 pozitif olma durumu</u>					
Evet	161	7.47±5.49	2.98±0.82	3.12±0.93	3.05 ±0.78
Hayır	417	7.29±4.62	3.15±0.82	3.30±0.85	3.22±0.71
	t	0.393	-2.155	-2.256	-2.583
	p	0.69	0.032	0.02	0.01
<u>Covid-19 pozitif bir akrabaya sahip olmak</u>					
Evet	521	7.25±4.85	3.13±0.82	3.26±0.86	3.190±0.72
Hayır	57	8.44±5.30	2.90±0.81	3.12±0.99	3.01±0.79
	t	-1.745	1.934	1.158	1.792
	p	0.08	0.05	0.24	0.07
<u>Covid-19 virtüsü kapma endişesi</u>					
Evet	214	7.57±4.32	3.16±0.76	3.17±0.85	3.16±0.70
Hayır	364	7.24±5.26	3.06±0.86	3.30±0.89	3.18±0.74
	t	0.834	1.321	-1.634	-0.236
	p	0.42	0.187	0.103	0.813
<u>Covid-19 vakalarını günlük olarak takip etme</u>					
Evet	107	7.37±5.05	3.27±0.93	3.44±0.93	3.35±0.80

Tablo 4 (Devamı). Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre YAB-7 Ölçeği ve Başarılı Olma Durumlarının Karşılaştırılması

Hayır	471	7.36±4.88	3.06±0.79	3.21±0.86	3.13±0.70
	t	0.98	2.341	2.46	2.812
	p	0.98	0.02	0.01	0.01

Öğrencilerin yaşadıkları kaygının öğrenme durumlarını olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Basit doğrusal regresyon ile kaygının öğrenme düzeyinin anlamlı bir açıklayıcısı olduğu tespit edilmiştir (Std. $\beta = -0.12$, $p < 0.01$, F: 8.54). Kaygı, öğrenme durumundaki değişimin %1,5'ini açıklamaktadır. Kaygı ile öğrenme arasında negatif bir ilişki vardır (Şekil 1a). Aynı zamanda, öğrencilerin yaşadığı kaygının canlılığı olumsuz etkilediği ve kaygının canlılığın anlamlı bir açıklayıcısı olduğu basit doğrusal regresyon ile tespit edilmiştir. (Std. $\beta = -0.13$, $p < 0.01$, F:10.04). Kaygı, canlılık durumundaki değişimin %1,7'sini açıklamaktadır (Şekil 1b). Benzer şekilde, öğrencilerin yaşadıkları kaygının gelişme durumlarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Basit doğrusal regresyon ile kaygının gelişme düzeyinin anlamlı bir açıklayıcısı olduğu tespit edilmiştir (Std. $\beta = -0.14$, $p < 0.01$, F: 12.65) (Şekil 1c).

Şekil 1. Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile kaygının Öğrenme (a), Canlılık (b) ve Gelişme (c) Üzerindeki Etkisi

3. Tartışma

2019 yılında ortaya çıkan Covid-19 pandemisi halk sağlığını tehdit ederken ülkelere de ciddi maddi ve manevi krizler yaşatmıştır. Aynı zamanda her yaşta insanı etkileyen salgın, depresyon, anksiyete, uyku bozuklukları gibi psikolojik sonuçlarda da ani bir artışa neden oldu. Bu psikolojik durumdan etkilenenler arasında üniversite öğrencileri de yer almakta, çünkü tüm eğitim kurumları daha önce görülmemiş bir şekilde normalden daha fazla yüzyüze eğitime ara verdi. Türkiye'de pandemi döneminde kapanma süresi 3 aydan fazla sürmüştür. Bu tür bir kapanma, üniversite öğrencileri arasında kalıcı ruh sağlığı sorunlarına yol açabilir (Hossain vd., 2019; Shamsuddin vd., 2013). Dolayısıyla bu çalışmada 3 farklı bölümde okuyan öğrencilerin pandemi döneminde yaşadıkları kaygının öğrenciler üzerindeki etkisi ve kaygıyı etkileyen sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öncelikle öğrencilerin yarıya yakınının (%40,8) orta düzeyde, az bir kısmının (%18,3) ise yüksek düzeyde kaygıya sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuç, alanda yapılan çalışmalarla tutarlıdır. Örneğin, Khoshaim ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %35'inin orta ila aşırı düzeyde kaygı yaşadığını göstermiştir (Khoshaim vd., 2020). Bir başka çalışmada Mahfud ve Gumantan, öğrencilerin %36,4'ünün çok kaygılı, %34,1'inin ise kaygılı olduğunu bildirmiştir (Mahfud & Gumantan, 2020). Durgun ve arkadaşları pandemi döneminde 810 hemşirelik öğrencisinin anksiyete düzeyini orta düzeyde belirlemiştir (Durgun vd., 2021). Türkiye'deki öğrencilerin yanı sıra tüm dünyadaki öğrencilerin de kaygı duyduğu belirlenmiştir.

Şiddetli kaygı yaşayan öğrencilerin gelişim ve canlılık puanlarının düştüğü gözlenmiştir. Çalışmanın sonuçları literatürdeki diğer çalışmalarla uyumlu bulunmuştur. Örneğin, Arslan ve arkadaşları üniversite öğrencilerinin koronavirüs kaygısının canlılık ile anlamlı ve negatif yönde ilişkili olduğunu bulmuştur ($r=-.33$, $p<0.001$) (Arslan vd., 2022). Koronavirüs anksiyetesi, insanların ölümcül pandemiye maruz kalması sonucu ortaya çıkan ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen bir risk oluşturmaktadır (Lee vd., 2020). Bu sonuç önemlidir, çünkü daha yüksek canlılığa sahip bireyler, genel duygulanım açısından daha yüksek duygusal iyi oluş ile güçlü bir şekilde ilişkilidir (Martela & Ryan, 2016). Ayrıca pandemi döneminde hem yüz yüze hem de çevrimiçi eğitimde öğrencilerin öğrenme deneyimleri üzerine çalışmalar yürütülmektedir. Yakın zamanda yapılan bir çalışmada öğrenciler her gün çok fazla e-posta aldıklarını ve Covid-19 döneminde çok fazla ödev yapılması gerektiğini ve bunun günlük hayatı stresli hale getirdiğini belirtmişlerdir (Quillen, 2020).

Kızların kaygı puanları erkeklerden daha yüksek olmasına rağmen, fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Literatürde pandemi döneminde kadınların hissettiği kaygının erkeklerin hissettiği kaygıdan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Wang vd., 2021). Abdallah ve Gabr'ın Mısır'da yaptığı çalışmada da benzer şekilde kız üniversite öğrencilerinin erkek öğrencilere kıyasla daha kaygılı olduğu belirtilmiştir (Abdallah & Gabr, 2014). Bunun nedeni, erkeklerin olaylar üzerinde kişisel kontrole sahip oldukları algısıyla yetiştirilmeleri olabilir (Yavuzer, 2005). Bu, erkeklerin aynı stresli olaylara maruz kaldıklarında kadınlardan daha az kaygı hissetmelerinin nedeni olabilir.

Dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenme ve gelişme puan ortalamasının alt sınıflara göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edildi. Benzer şekilde, Yılmaz ve diğerleri üniversite öğrencilerinin e-öğrenmeye hazır olma durumlarını incelemiştir (Yılmaz vd., 2019). Çalışma sonucunda dördüncü sınıf öğrencilerinin e-öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğunu rapor etmişlerdir. Bu durum, son sınıf öğrencilerinin mezun olacakları düşüncesiyle okul derslerine ve öğretmenlerine daha fazla önem vermelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Okulların kapanması, sosyal izolasyon ve Covid-19 virüsüne yakalanma düşüncesi gibi faktörler öğrencilerin kaygılarını artıran etkenlerdir. Ani salgın, hızlı bir değişime ve öğrencilerin başa çıkması gereken bir zorluğa neden olmuştur. Bu çalışma, öğrencilerin orta düzeyde kaygı yaşadıklarını ve kaygı düzeyi arttıkça gelişme düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Öğrenciler geliştikçe, öğrenme duygusu (daha iyi anlayış ve bilgi) ve canlılık duygusu (zindelik) ile işaretlenen bir ivme ve gelişme hissederler. Bireysel gelişmenin iki temel bileşeninden biri olan canlılık anlamında öğrenci, işinde kendini daha enerjik ve hayat dolu hisseder. Öğrenci kendini geliştirdikçe, işine karşı tutku duyar. İşinde kendi heyecanını ve

enerjisini üretir. İkinci alt boyut olan öğrenme, öğrencinin yeni bilgi ve yeteneklerle olgunlaşmasıdır. Bu amaçla, öğrencilerin kaygı düzeylerini azaltacak ve başarılarını artıracak daha fazla çalışma yapılması önemlidir.

Çalışmanın bazı kısıtlamaları bulunmaktadır. İlk olarak, veriler yalnızca bir devlet üniversitesine kayıtlı öğrenciler için geçerli olduğundan, sonuçlar tüm ülkeye veya diğer üniversitelere genellenemez. İkinci olarak, erkek ve kız örneklem büyüklükleri arasındaki büyük fark da bir başka sınırlama olarak kabul edilmektedir. Son olarak, kesitsel bir çalışma olan bu çalışma, öğrencilerin sadece belirli bir dönemdeki kaygı, öğrenme, canlılık ve gelişme aşamalarını yansıtmakta, tüm dönemi yansıtmamaktadır.

5. Extended Abstract

Globally, the education community has been adversely affected, with more than 1.5 billion students, 63 million teachers and a large number of education support staff affected by lockdowns, lockdowns, and school closures. In most countries, digital classrooms are still not feasible due to the lack of computers, internet and other online platforms, and in some countries the extraordinary cost of data limiting access and opportunity. Even students with digital availability, competencies and culture were deprived of valuable interaction and social relationships with teachers, other educational staff, and students. Alternative forms of education during the crisis remained temporary measures that could not replace the physical presence of students. It is known that there is a serious increase in the rate of mental disorders with the pandemic among university students, who were known to be at risk for mental disorders before the pandemic due to the characteristics of their developmental period. With the continuation of the pandemic process, determining the psychological resilience levels of university students is important in terms of revealing the students' coping with the difficulties caused by the pandemic. In our country, there are not enough studies reflecting the psychological resilience levels of university students during the pandemic process.

This study was conducted to determine the effect of the anxiety experienced by university students on their thriving levels during the Covid-19 pandemic period. Additionally, this study aimed to examine the relationship between socio-demographic characteristics, which are predictors of anxiety and development scales.

The population of the research consists of 571 students enrolled in 3 different departments of a state university in Konya between 03.01.2022-24.01.2022. In order to conduct the research, before starting the research, permission was obtained from the Non-Interventional Research Ethics Committee of the university where the research was conducted (Number: E-70632468-050.01.04-198411, date: 24.12.2021). "Personal Information Form", "7-item Generalized Anxiety Disorder" and "development scale" were used to collect the data. The Personal Information Form is a form created by the researchers and contains information such as the students' age, gender, and the department they study in. Generalized Anxiety Disorder-7 (GAD-7) is a brief self-report scale developed by Spitzer et al in 2006 to identify possible cases of GAD and assess symptom severity. In this scale, which consists of 7 items, individuals are asked to indicate how often they were bothered by each symptom in the last 15 days. It is a 4-point Likert-type scale ranging from (0) "never" to (3) "almost every day". The internal consistency Cronbach's alpha value of the scale was found to be .85, and test-retest analysis showed good stability. The last section, the development scale, has two sub-dimensions: vitality and learning. There are 5 items in each subscale. Participants rate their responses using a 6-point Likert-type scale (6 = strongly agree; 1 = strongly disagree). Data were analyzed using SPSS 26 statistical package program. Parametric tests were used to analyze whether anxiety, success and subscale scores differ significantly according to socio-demographic characteristics and other variables related to the covid-19 epidemic. One-way ANOVA and independent samples t-test were used. Post hoc analyzes were conducted after One-Way ANOVA to determine significant differences within groups.

The majority of the students are female (71.7%), 40.6% of them are EDM and one third are students of the Health Management department. While the average age of the students is 21.4 ± 1.4 , the youngest student is 19 years old, and the oldest student is 33 years old. As a result of the research, students' GAD-7 and developmental dimension scores were found to be in the middle range. Additionally, the vitality

subscale mean score was found to be lower than the learning subscale mean score. When Cronbach's alpha values are evaluated, the scale developed with the GAD-7 scale shows good internal consistency, $\alpha > 0.70$. While 181 students experienced minimal anxiety, 56 students stated that they experienced severe anxiety. A significant difference was found between the students' anxiety scores and development scores ($p < 0.05$). As a result of the research, it was determined that as students' anxiety scores increased, their development and vitality scores decreased.

In conclusion, it shows that university students' anxiety levels were at a moderate level during the Covid-19 pandemic period, and their development levels decreased as their level increased. For this purpose, it is important to conduct more studies that will reduce students' anxiety levels and increase their success.

Keywords: Anxiety, Covid-19, Thriving, University Students.

Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest

Çalışmada herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.
There is no conflict of interest with any institution or person in the study.

İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy

Bu makale İntihal programlarında taranmış ve İntihal tespit edilmemiştir.
This article was scanned in Plagiarism programs and Plagiarism was not detected.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement

Bu çalışmada Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında belirtilen kurallara uyulmuştur.
In this study, the rules specified within the scope of the Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive were followed.

Kaynakça

- Abdallah, A. R., & Gabr, H. M. (2014). Depression, anxiety and stress among first year medical students in an Egyptian public university. *Int Res J Med Med Sci*, 2(1), 11-19.
- Arslan, G., Yıldırım, M., & Aytaç, M. (2022). Subjective vitality and loneliness explain how coronavirus anxiety increases rumination among college students. *Death studies*, 46(5), 1042-1051. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/0748187.2020.1824204>
- Aslan, H., & Pekince, H. (2021). Nursing students' views on the COVID-19 pandemic and their perceived stress levels. *Perspectives in psychiatric care*, 57(2), 695-701. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/ppc.12597>
- Bernaras Iturrioz, E., Insúa Cerretani, P., & Bully Garay, P. (2018). Prevalence and severity of psychological problems in university students. *British Journal of Guidance & Counselling*, 46(4), 418-428. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/03069885.2017.1286633>
- Bilge, Y., & Bilge, Y. (2020). Investigation of the effects of corona virus pandemic and social isolation on psychological symptoms in terms of psychological resilience and coping styles (tur). *TURKISH JOURNAL CLINICAL PSYCHIATRY*, 23(Supp: 1), 38-51. <https://doi.org/Doi:10.5505/kpd.2020.66934>
- Brown, D. J., Arnold, R., Fletcher, D., & Standage, M. (2017). Human thriving. *European Psychologist*. <https://doi.org/https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000294>
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry research*, 287, 112934. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>
- Carifio, J., & Perla, R. (2008). Resolving the 50-year debate around using and misusing. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2923.2008.03172.x>
- Charan, J., & Biswas, T. (2013). How to calculate sample size for different study designs in medical research? *Indian journal of psychological medicine*, 35(2), 121-126. <https://doi.org/https://doi.org/10.4103/0253-7176.11623>
- Cleary, M., Horsfall, J., Baines, J., & Happell, B. (2012). Mental health behaviours among undergraduate nursing students: Issues for consideration. *Nurse Education Today*, 32(8), 951-955. <https://doi.org/http://doi.org/10.1016/j.nedt.2011.11.016>
- Çelebi, G. Y. (2020). Covid 19 salgınına ilişkin tepkilerin psikolojik sağlık açısından incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(8), 471-483. <https://doi.org/https://doi.org/10.21733/ibad.737406>
- Debowska, A., Horeczy, B., Boduszek, D., & Dolinski, D. (2020). A repeated cross-sectional survey assessing university students' stress, depression, anxiety, and suicidality in the early stages of the COVID-19 pandemic in Poland. *Psychological Medicine*, 1-4. <https://doi.org/https://doi.org/10.1017/S003329172000392X>
- Deng, J., Zhou, F., Hou, W., Silver, Z., Wong, C. Y., Chang, O., Drakos, A., Zuo, Q. K., & Huang, E. (2021). The prevalence of depressive symptoms, anxiety symptoms and sleep disturbance in higher education students during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. *Psychiatry research*, 301, 113863. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychres.2021.113863>
- Duraku, Z. H. (2017). Factors influencing test anxiety among university students. *The European Journal of Social & Behavioural Sciences*. <https://doi.org/10.15405/ejbs.206>
- Durgun, H., Tayfur, C., Avcı, A. B., & Kalyoncuoğlu, B. (2021). Covid-19 sürecinde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve kaygı düzeyleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(2), 141-147. <https://doi.org/https://doi.org/10.46483/deuhfed.824109>
- Elmer, T., Mepham, K., & Stadtfeld, C. (2020). Students under lockdown: Comparisons of students' social networks and mental health before and during the COVID-19 crisis in Switzerland. *Plos one*, 15(7), e0236337. <https://doi.org/https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236337>
- García-González, J., Ruqiong, W., Alarcon-Rodriguez, R., Requena-Mullor, M., Ding, C., & Ventura-Miranda, M. I. (2021). Analysis of anxiety levels of nursing students because of e-learning during the COVID-19 pandemic. *Healthcare*,

Giacalone, M., Panarello, D., & Mattera, R. (2018). Multicollinearity in regression: an efficiency comparison between L p-norm and least squares estimators. *Quality & Quantity*, 52, 1831-1859. <https://doi.org/10.1007/s11135-017-0571-y>

Gritsenko, V., Skugarevsky, O., Konstantinov, V., Khamenka, N., Marinova, T., Reznik, A., & Isralowitz, R. (2021). COVID 19 fear, stress, anxiety, and substance use among Russian and Belarusian university students. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 19(6), 2362-2368. <https://doi.org/https://doi.org/10.1007/s11469-020-00330-z>

Gültekin, B. K., & Dereboy, F. (2011). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Fobinin Yaygınlığı ve Sosyal Fobinin Yaşam Kalitesi, Akademik Başarı ve Kimlik Oluşumu Üzerine Etkileri. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22(3), 150-158.

Hakami, Z., Khanagar, S. B., Vishwanathaiah, S., Hakami, A., Bokhari, A. M., Jabali, A. H., Alasmari, D., & Aldrees, A. M. (2021). Psychological impact of the coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic on dental students: a nationwide study. *Journal of dental education*, 85(4), 494-503. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/jdd.12470>

Hossain, S., Anjum, A., Uddin, M. E., Rahman, M. A., & Hossain, M. F. (2019). Impacts of socio-cultural environment and lifestyle factors on the psychological health of university students in Bangladesh: a longitudinal study. *Journal of affective disorders*, 256, 393-403. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.06.001>

Hunt, J., & Eisenberg, D. (2010). Mental health problems and help-seeking behavior among college students. *Journal of adolescent health*, 46(1), 3-10. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2009.08.008>

Husky, M. M., Kovess-Masfety, V., & Swendsen, J. D. (2020). Stress and anxiety among university students in France during Covid-19 mandatory confinement. *Comprehensive Psychiatry*, 102, 152191. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2020.152191>

Ikizer, G., Karanci, A. N., Gul, E., & Dilekler, I. (2021). Post-traumatic stress, growth, and depreciation during the COVID-19 pandemic: Evidence from Turkey. *European Journal of Psychotraumatology*, 12(1), 1872966. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/20008198.2021.1872966>

Islam, M. A., Barna, S. D., Raihan, H., Khan, M. N. A., & Hossain, M. T. (2020). Depression and anxiety among university students during the COVID-19 pandemic in Bangladesh: A web-based cross-sectional survey. *PloS one*, 15(8), e0238162. <https://doi.org/https://doi.org/10.1371/journal.pone.0238162>

Khoshaim, H. B., Al-Sukayt, A., Chinna, K., Nurunnabi, M., Sundarasan, S., Kamaludin, K., Baloch, G. M., & Hossain, S. F. A. (2020). Anxiety level of university students during COVID-19 in Saudi Arabia. *Frontiers in psychiatry*, 11, 579750. <https://doi.org/https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.579750>

Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.

Konkan, R., Şenormancı, Ö., Güçlü, O., Aydın, E., & Sungur, M. Z. (2013). Validity and Reliability Study for the Turkish Adaptation of the Generalized Anxiety Disorder-7 (GAD-7)Scale. *Archives of Neuropsychiatry* 50, 53-58. <https://doi.org/10.4274/npa.y6308>

Lee, S. A. (2020). Coronavirus Anxiety Scale: A brief mental health screener for COVID-19 related anxiety. *Death Stud*, 44(7), 393-401. <https://doi.org/10.1080/07481187.2020.1748481>

Lee, S. A., Jobe, M. C., Mathis, A. A., & Gibbons, J. A. (2020). Incremental validity of coronaphobia: Coronavirus anxiety explains depression, generalized anxiety, and death anxiety. *Journal of anxiety disorders*, 74, 102268. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2020.102268>

Mahfud, I., & Gumantan, A. (2020). Survey of student anxiety levels during the covid-19 pandemic. *Jp. Jok (Jurnal Pendidikan Jasmani, Olahraga Dan Kesehatan)*, 4(1), 86-97. <https://doi.org/https://doi.org/10.33503/jp.jok.v4i1.1103>

Martela, F., & Ryan, R. M. (2016). Prosocial behavior increases well-being and vitality even without contact with the beneficiary: Causal and behavioral evidence. *Motivation and emotion*, 40, 351-357. <https://doi.org/https://doi.org/10.1007/s11031-016-9552-z>

Ozcan, N. A., Sahin, S., & Cankir, B. (2023). The validity and reliability of thriving scale in academic context: Mindfulness, GPA, and entrepreneurial intention among university students. *Current Psychology*, 42(7), 5200-5211.

Özkul, B., & Günüşen, N. P. (2021). Stressors and Coping Methods of Turkish Adolescents With High and Low Risk of Depression: A Qualitative Study. *Journal of the American Psychiatric Nurses Association*, 27(6), 458-470. <https://doi.org/10.1177/1078390319895088>

Persaud, U. D., Manning, K. J., Wu, R., Springate, B. A., & Steffens, D. C. (2024). The Role of State Versus Trait Anxiety on Cognition in Older Adults With Major Depressive Disorder. *The American Journal of Geriatric Psychiatry*.

Porath, C., Spreitzer, G., Gibson, C., & Garnett, F. G. (2012). Thriving at work: Toward its measurement, construct validation, and theoretical refinement. *Journal of Organizational Behavior*, 33(2), 250-275. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/job.756>

Quillen, A. (2020). *College Students Juggle Anxiety, Stress and Online Classes in Coronavirus Reality* <https://www.nbcdfw.com/news/coronavirus/college-students-juggle-anxiety-stress-and-online-classes-in-coronavirus-reality/2338426/>

Savitsky, B., Findling, Y., Erel, A., & Hendel, T. (2020). Anxiety and coping strategies among nursing students during the covid-19 pandemic. *Nurse Education in Practice*, 46, 102809. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102809>

Schreiner, L. A. (2014). Different pathways to thriving among students of color: An untapped opportunity for success. *About Campus*, 19(5), 10-19. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/abc.21169>

Shafiq, S., Nipa, S. N., Sultana, S., Rahman, M. R.-U., & Rahman, M. M. (2021). Exploring the triggering factors for mental stress of university students amid COVID-19 in Bangladesh: A perception-based study. *Children and Youth Services Review*, 120, 105789. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105789>

Shamsuddin, K., Fadzil, F., Ismail, W. S. W., Shah, S. A., Omar, K., Muhammad, N. A., Jaffar, A., Ismail, A., & Mahadevan, R. (2013). Correlates of depression, anxiety and stress among Malaysian university students. *Asian journal of psychiatry*, 6(4), 318-323. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ajp.2013.01.014>

Spitzer, R. L., Kroenke, K., Williams, J. B. W., & Löwe, B. (2006). A Brief Measure for Assessing Generalized Anxiety Disorder: The GAD-7. *Archives of Internal Medicine*, 166(10), 1092-1097. <https://doi.org/10.1001/archinte.166.10.1092>

Toussaint, A., Hüsing, P., Gumz, A., Wingenfeld, K., Härter, M., Schramm, E., & Löwe, B. (2020). Sensitivity to change and minimal clinically important difference of the 7-item Generalized Anxiety Disorder Questionnaire (GAD-7). *Journal of affective disorders*, 265, 395-401. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.01.032>

Wang, Y., Di, Y., Ye, J., & Wei, W. (2021). Study on the public psychological states and its related factors during the outbreak of coronavirus disease 2019 (COVID-19) in some regions of China. *Psychology, health & medicine*, 26(1), 13-22. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/13548506.2020.1746817>

Weinberg, S. L., & Abramowitz, S. K. (2016). *Statistics using IBM SPSS: An integrative approach*. Cambridge university press.

Yavuzer, H. (2005). *Ana-Baba ve Çocuk*. Remzi Kitapevi.

Yılmaz, R., Sezer, B., & Yurdugül, H. (2019). Investigation of university students e-learning readiness: Example Of Bartın University. *Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 180-195. <https://doi.org/https://doi.org/10.12984/egeefd.424614>